

správa a učiněn důležitý krok při formování měšťanstva jako samostatného stavu. Pokroku bylo dosaženo i při výstavbě města. Rozsáhlými navážkami byl zvýšen o 4—6 metrů terén valné části Starého Města s cílem zabránit každoročním záplavám Staroměstského náměstí a přilehlých ulic. Tímto zásahem se ovšem dostala řada domů pod úroveň terénu, a to podnítilo novou výstavbu, tentokrát již gotických domů. Poprvé se objevily i dlážděné ulice.

V kulturním životě si nadále udržovaly rozhodující význam církevní instituce. Kulturní snahy podporoval nový pražský biskup Jan IV. z Dražic, který v době svého dlouhého pobytu při papežském dvoře v Avignonu důvěrně poznal rozvinutější francouzskou kulturu. Na evropské úrovni v českých zemích zůstávala knižní malba (Velislavova bible, rukopisy královny Elišky Rejčky, Pasionál abatyše Kunhuty, právní kodex města Jihlavy Jana z Gelnhausenu a další). Z původní latinské tvorby vyniká již dříve zmíněná Zbraslavská kronika napsaná z valné části opatem Petrem Žitavským. Projevuje se v ní zcela zřetelně jakýsi smutek za slavnou dobou posledních Přemyslovců. Zajímavý je nástup česky psané původní tvorby, kterou reprezentuje Alexandreida, napsaná se zpožděním několika desítek let za její německou verzí, a zejména pak Česká rýmovaná kronika tak řečeného Dalimila. Jejím autorem byl pravděpodobně někdo z okruhu nižší šlechty, jeho jméno však neznáme. Teprve později byla omylem připsána jakémusi Dalimilovi. Její tendence je výrazně česky nacionální.

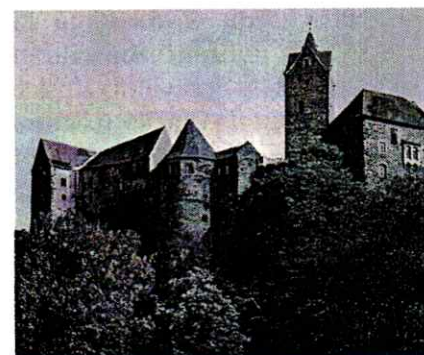
ZAHRA NIČNÍ POLITIKA KRÁLE JANA

Po roce 1320 se král Jan objevoval v českých zemích vždy jen na krátkou dobu. Pobýval buďto ve svém lucemburském hrabství, nebo na některém z evropských dvorů, nejčastěji na dvoře francouzského krále. Kromě toho se zúčastnil mnoha diplomatických misí a nesčetných válečných tažení v nejrůznějších místech Evropy, včetně dvou vlastních pokusů o křížovou výpravu do Pobaltí. Přitom nezapomínal ani na zájem Českého království. Za podporu, kterou poskytl Ludvíku Bavorovi při jeho volbě římským králem, dostal jako trvalou zástavu Chebsko. Od této doby je toto území nepřetržitě spojeno s Čechami. Dále získal větší část Horní Lužice a podařilo se mu podstatně pokročit v řešení slezského problému. Slezská knížectví postupně z rozmanitých důvodů přijímala svrchovanost českého krále, avšak pronikání českého vlivu nelibě nesli jak polský král Vladislav Lokietek, tak jeho nástupce Kazimír III. Znepokojovalo je i to, že král Jan stále ještě užíval, jako dědictví po posledních Přemyslovcích, titul polského krále. Spor byl dořešen k oboustranné spokojenosti až roku 1335 s přispěním uherského krále Karla Roberta na schůzkách v Trenčíně a na Visegrádě na Dunaji. Český král se tehdy za peněžní náhradu zřekl titulu polského krále a Kazimír III. se vzdal veškerých nároků na Slezsko. Lenní závislost na českém králi uznalo 17 slezských Piastovců.

Neúspěšný byl pokus Jana Lucemburského o získání Tyrolska prostřednictvím sňatku svého syna Jana Jindřicha s dcerou Jindřicha Korutanského Markétou Maultasch. Vysloveným politickým dobrodružstvím byl pokus o proniknutí do severní a střední Itálie. Jen načas uznala jeho vládu řada tamějších signorií (Bergamo, Bobbio, Brescia, Como, Cremona, Mantova, Milán, Modena, Novarra, Pavia, Reggio, Verona), jako dědičné léno pro svého syna Václava (Karla IV.) získal Luccu. Panství Lucemburků se zde udrželo jen

Hrad Křivoklát — jeden z několika hradů, jež zůstaly v době panování Jana Lucemburského ve vlastnictví koruny.

Hrad Loket, přechodné vězení prvorozenného syna Jana Lucemburského Václava (pozdějšího Karla IV.).